

Dragi špediterji, a ste vedeli?

Če delujete kot špediter in nimate svojih tovornih vozil, je zelo pomembno, da preverite katere vrste pogodb sklepete s strankami. Biti špediter prinaša različne nevarnosti, vendar kljub temu odgovornost kot prevoznik deluje na naslednji način:

1. Če sklenete »prevozno pogodbo«. To bi lahko poimenovali drugače, npr. »transportna pogodba« in ni nujno, da pogodbo sklenete tako, da si dopisujete z vašo stranko. Običajno prejmete tako imenovani »transportni nalog« in takoj, ko sprejmete naročilo, ste že sklenili »pogodbo o prevozu«. To pomeni, da ste odgovorni v primeru zahtevka z enako odgovornostjo, kot če bi bili prevoznik. Lahko se vprašate, zakaj je to tako pomembno. No, obstaja mednarodna pogodba, ki jo je podpisalo 58 sodelujočih držav, katero seveda poznate. Imenuje se »Konvencija o pogodbi za mednarodni prevoz tovora po cesti (CMR)«. Upoštevajte, da pogodba vključuje "prevozno pogodbo". To ne zadeva dejanske izvedbe prevoza, temveč pogodbe. V 1. členu CMR konvencije je definirano, da se CMR konvencija uporablja za vsako prevozno pogodbo v mednarodnem cestnem transportu. Najpomembneje je, da od te pogodbe ne morete odstopiti, tudi če ste se o tem dogovorili z vašo stranko. O tem ni dvoma, ker 41. člen CMR konvencije določa, da je vsako določilo ki odstopa od določil CMR, nično. Zato, da ponovimo, če sklenete prevozno pogodbo oz. sprejmete prevozni nalog, ste odgovorni v skladu s sistemom CMR konvencije, zato potrebujete ustrezno zavarovanje, ki krije vaše pogodbeno zavarovanje odgovornosti.
2. V nekaterih jurisdikcijah vas lahko glede vaše odgovornosti obravnavajo kot prevoznika, če ste sklenili pogodbo s fiksnimi stroški in ne prikazujejo vaše provizije.
3. Tudi pogodbe za zbirni tovor nosijo enako tveganje, da se jih obravnava kot prevoznike. Vedno je odvisno kateri zakon se uporablja, če te tožijo pred pristojnim sodiščem. Zavedajte se, da je za vsak CMR škodni zahtevek, v različnih državah do šest pristojnih sodišč.

Vse to nima nobene zveze s tem, da ste v ustreznem poslovnem registru vpisani samo kot špediter; ali da imate samo mizo, telefon in prenosni računalnik, nimate pa svojih tovornjakov.

Lahko bi rekli: »Prevozniki, ki jim naročim prevoz blaga, imajo zavarovalne police CMR sklenjene v lastni režiji, zato ne potrebujem nobenega CMR zavarovanja.«

V redu, dober argument, ampak ali so CMR zavarovanja prevoznikov veljavna? Preverimo! Ali imate vse zavarovalne police vaših prevoznikov ali samo potrdila o zavarovanju? Potrdilo o zavarovanju je kratko – običajno le ena stran z malo informacijami. Zavarovalni pogoji morda vključujejo veliko zavarovalnih zadržkov, izključitev, omejitev, podlimitov, itd., ki niso navedene v potrdilu o zavarovanju. Zato se je tvegano zanašati samo na potrdila o zavarovanju. To je problem številka 1.

Ali ste opazili, da potrdila o zavarovanju veljajo le za določeno obdobje? V njih lahko na primer piše, da se zavarovalna polica izteče 27. julija. Si to zabeležite v svoj koledar, da prevoznika lahko takrat prosite za novega? Ker v takem primeru odgovornosti za prevoz, ki se začne 28. julija, ne krije več zavarovanje tega prevoznika. To je zdaj problem številka 2.

Pojdimo naprej na problem številka 3. Tega vam ne govorimo, da bi se počutili slabo ali nepoučeno. Tukaj smo, da vam ponudimo rešitve, ki jih morda ne poznate, ker je zavarovanje zapletena tema. Vas bolj zanimata polno skladišče in nemoten prevoz. To je vaš posel. Zagotovo se ne želite ukvarjati z zavarovanjem in zahtevki. Iskreno rečeno – to je naš posel in področje, na katerega se osredotočamo kot vaš zunanji zavarovalni oddelek.

Problem številka 3: Od nekaterih prevoznikov lahko prejmete potrdilo o zavarovanju, v katerem je navedeno, da je odgovornost krita pri vseh prevozih s tovornjaki z registrskimi tablicami, ki so prijavljene zavarovalnici. Kaj

pa če prevoznik preprosto pozabi zavarovalnici prijaviti nov tovornjak? To pomeni, da zavarovalnica nima zavedene registrske tablice in bo zavrnila kritje škodnega zahtevka, ker prevoz s tem tovornjakom ni zavarovan.

Pojavi se lahko še en problem: V več tovrstnih potrdilih o zavarovanju je zapisano, da je zavarovanje veljavno, ko je bilo potrjeno izdano, in da je bila do takrat premija redno in v celoti plačana. To je vse lepo in prav, toda kaj pa, če je potrjeno o zavarovanju izdano 1. januarja in zavarovanje poteče konec leta (recimo 31. decembra), zahtevki pa je uveljavljen 15. maja? Lahko rečete, da ni problema, saj je bil zahtevek vložen znotraj zavarovalne dobe. V redu, a kaj pa, če se je prevoznik dogovoril s svojo zavarovalnico, da bo premijo plačeval v četrtletnih obrokih? Prevoznik je morda plačal premijo za prvo četrtletje, a zamuja s plačilom drugega obroka. Če je torej zahtevek vložen 15. maja, bo zavarovalnica, pri kateri je sklenjeno CMR zavarovanje, zavrnila kritje škode zaradi neplačane premije. Zdaj sva že pri problemu številka 4.

Problem številka 5: Predpostavimo da je prevoznikov tovornjak, ki ste ga naročili za prevoz, ukraden in prevoznik kraje ne prijavi pravočasno na zavarovalnico. V polici je morda opredeljen relativno kratek čas za vložitev zahtevka oz. za prijavo škode. To pomeni, da mora zavarovalnica ukrepati hitro in policijo obvestiti o podrobnostih, da ta lahko začne iskati tovornjak. Mogoče morajo podati navodila detektivu ali narediti to, kar bi storila zavarovalnica, če bi bil zahtevek vložen pri zavarovalnici pravočasno. Ker je obveznost vložitve zahtevka pri zavarovalnici kršena, lahko zavarovalnica zavrne zahtevek in kritje škode.

Naj povzamemo: kot špediter, se soočate z več tveganji, še posebej če sprejmete transportne naloge in dajete navodila podprevoznikom za izvršitev prevoza:

1. V potrdilih o zavarovanju niso navedene vse potrebne podrobnosti.
2. Zavarovalna polica prevoznika lahko postane nična pred izvedbo prevoza.
3. Registrska števila tovornjaka, ki bo prevažal blago, morda ni bila prijavljena pri zavarovalnici CMR prevoznika.
4. Zavarovalna premija morda ni bila plačana ali ni bila plačana pravočasno.
5. Prevoznik je morda kršil svojo obveznost, da pravočasno vloži zahtevek pri zavarovalnici.

Morda se boste vprašali: »Zakaj bi sploh bil odgovoren za škodni zahtevek, ki ga je povzročil prevoznik, ki je izvršil prevoz?«

Odgovor je preprost: Zaradi 3. člena CMR konvencije, ki v grobem določa, da je prevoznik odgovoren za dejanja in opustitve svojih sodelavcev ter vseh drugih oseb, ki jih uporablja za izvršitev prevoza. In to pomeni biti odgovoren po celotni, včasih zelo dolgi, verigi prevoznih pogodb. Prosim zapomnite si da, glede vseh primerov, ki so navedeni zgoraj, ste vi – špediter – obravnavani kot da bi bili prevoznik. Zato ste odgovorni za zahtevke, ki jih povzroči dejanski prevoznik.